

SZAKIRODALOM

Gyulavári Tamás (szerk.): Munkajog. ELTE Eötvös Kiadó, 2012.

2012. ápriliában jelent meg az ELTE Jogi Kari Tankönyvek sorozatban a munkajog egyetemi tankönyve. A hazai munkajog tankönyvek sorában a kötet több szempontból is egyedi sajátosságokat mutat: első az új Munka Törvénykönyve tankönyvi ismertetésére vállalkozók sorában, még az új Munka Törvénykönyve hatályba lépése előtt, a kodifikáció folyamatának teljes lezárulta előtt megjelent; emellett az ELTE tankönyvsorozatában is sajátos helyet foglal el, mivel szerkesztői, szerzői gárdája jóval tágabb és eltér az ELTE Munkajogi és Szociális Jogi Tanszéke főállású oktatói gárdájától. A kötet szerkesztője Gyulavári Tamás, a szerzők Dudás Katalin, Gyulavári Tamás, Horváth István, Hős Nikolett, Kártyás Gábor, Kulisity Mária, Kun Attila, Petrovics Zoltán. Minannyiuk neve ismert a hazai munkajogi irodalomban, nagy oktatási tapasztalattal és publikációs háttérrel bírnak, többen munkajog tankönyv szerzőjeként is jelentkeztek már, legtöbbjük vagy korábban, vagy jelenleg is kötődik oktatási, óraadói tevékenységével a tankönyvsorozatot jegyző Karhoz.

A közel hatszáz oldalas tankönyv a magyar munkajog teljeskörű áttekintését tűzte ki célul, ebben a terjedelemben nem csupán a magán- és a közsféra munkajogát ismergetti (a lehető legaktuálisabban, bár a Szerkesztői bevezető már januárban jó érzékkel megjósolta, hogy az új Munka Törvénykönyve szabályai a hatályba lépésekor módosulni fognak, ami azóta beigazolódott), hanem olyan, magyar munkajogi tankönyvekben ritkán szereplő témát is érint, mint például a munkavédelem kérdésköre.

A tankönyvekkel kapcsolatosan fontos elvárás az átlátható szerkezet, a tanulást segítő tipográfia, mindkét követelményre nagy hangsúlyt fektettek a szerzők, szerkesztők és a kötetet gondozó szakemberek, ennek a figyelmenek a munkajoggal ismerkedő hallgatók nagy hasznát fogják venni.

A kötet még az új Munka Törvénykönyve hatályba lépését megelőzően megjelent, a kézirat lezárására nem sokkal a törvény elfogadását követő időre datálódik. A tankönyv – ahogy hazánkban sok más tankönyv is – nem csupán azt tűzte ki célul, hogy a munkajog elsajátításában legyen segítőtárs, hanem azt is, hogy „munkajoggal foglalkozó gyakorlati szakemberek gyakorlatban felmerülő munkajogi problémáinak megoldásához is segítséget nyújtson”. Ez a vállalás a tankönyv műfaji határait feszegeti, erre utal is a Szerkesztő, amikor bevezetőjében azt rögzíti, hogy „könyvünket kifejezetten tankönyvnek szánjuk”. A könyv tartalma ezen utóbbi koncepció mentén az oktatási szerepére koncentrál és – helyesen – nem akar kommentárt helyettesíteni.

2012 első félévében a munkajogi szabályokkal kapcsolatos megállapítások hazánkban nagyrészt úgy kezdődnek, hogy összehasonlítjuk az 1992-es Munka Törvénykönyve rendelkezéseit a 2012-ben hatályba lépő Munka Törvénykönyve szabályaival (erre utal a szerkesztői bevezető is, amikor a változások követését jelöli ki egyik feladatául a „fontosabb változások, régi és új Mt. közötti koncepcionális különbségek” bemutatásával). A kötet szerzői e koncepció mentén szép számmal megteszik ezeket az összevetéseket a tankönyv szövegében. Ez év első felében ezek a mondatok kifejezik hazánk munkajogi közgondolkodását, azonban joggal feltételezhetjük azt, hogy júliust követően ezeknek a megállapításoknak már csak jogtörténeti jelentőségük lesz. (Bár a szerkesztői bevezető a kézirat lezárásakor még azt jósolta, hogy „a hároméves elévülési idő miatt a régi Munka Törvénykönyve szabályai is évekig velünk élnek majd”, ennek azóta már ellentmondani látszik az új Munka Törvénykönyvét hatályba léptető törvény szabályozási koncepciója, amely ezzel elletétes célt tűz ki főszabályként). Ezért is (és ettől függetlenül is) véleményünk szerint a tankönyv későbbi kiadásaival kapcsolatosan a legnagyobb feladat a korábbi Munka Törvénykönyvére való utalások elhagyása, minimális szintre csökkentése lesz, ekkor tudja majd igazán hatékonyan betölteni oktatási szerepét.

A tanulást a könyv ábrái, táblázatai segítik, egy tárgymutató szintén hasznos segítőtársa lehetne az olvasónak, az elkövetkezendő kiadások értékét egy részletes fogalomtár nagyban növelné.

A tankönyv első azoknak a köteteknek a sorában, amelyek az új Munka Törvénykönyvét (is) bemutatják, megjelentetése 2012 áprilisában bátorságot, komoly előkészületet és összehangolt munkát tükröz. A kötet helyét a hazai munkajog tankönyvek között akkor tudjuk majd igazán meghatározni, ha összehasonlíthatjuk majd más jogi karok hasonló munkáival, illetve amikor a fentiek szerint a „kodifikációs láz” elmúltával szerzőknek módjuk lesz átgondolni a tankönyv egyes fejezeteit, amikor már – a Szerkesztő hasonlatával éve – nem a mustra, hanem már csak a kiforrott italra (szabályrendszerre) kell koncentrálniuk a szerzőknek, lényegesen jobban háttérbe szorítva (elhagyva) a tankönyv szövegében a hatályon kívül helyezett kódex szabályait.

Bankó Zoltán